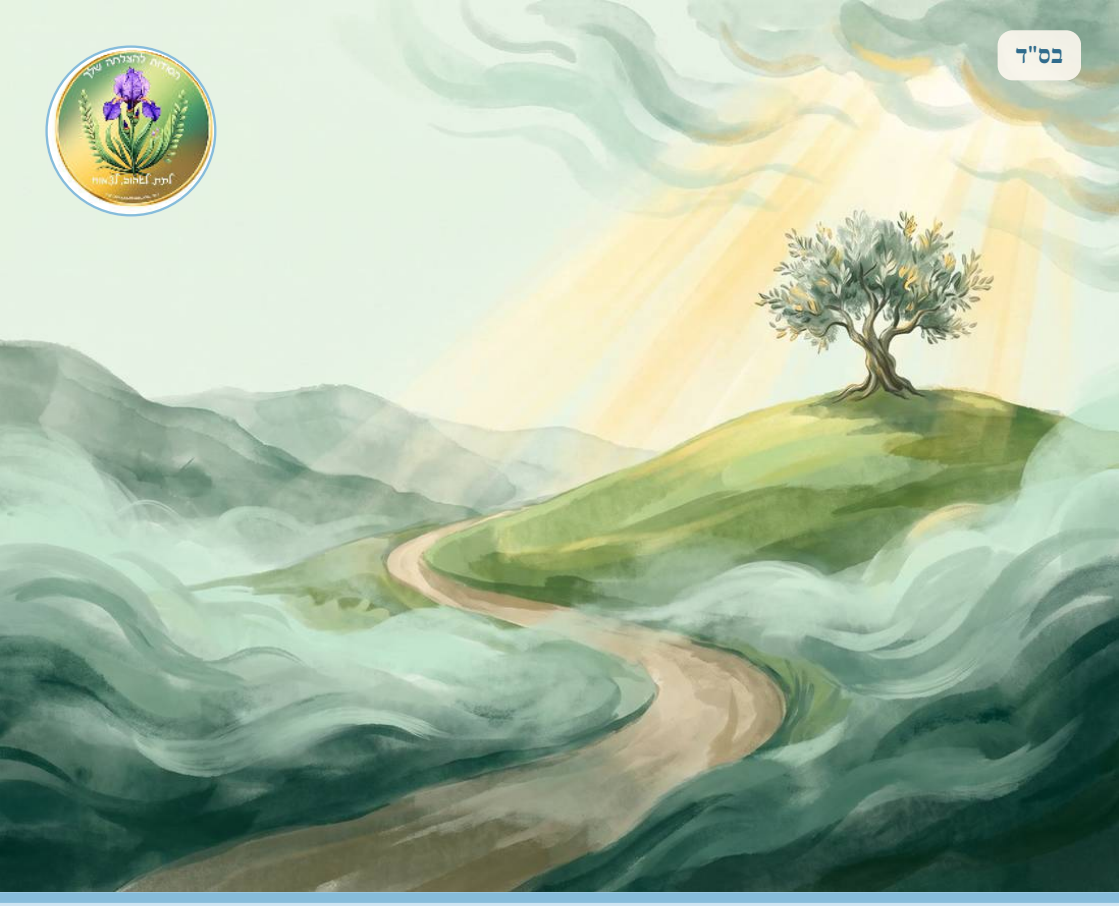
בס"ד

פרשת וארא

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

הסודות להצלחה שלך

www.yoursuccesstoolbox.com

תוכן העניינים

פרשת וארא	3
ב וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו... (שמות ו, ב–ט)	3
ב וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו... (שמות ו, ב–ג)	4
ג וָאֵרָא אֶל-אַבְרָהָם אֶל-יִצְחָק וְאֶל-יַעֲקֹב-בְּאֵל שַׁדָּי (שמות ו, ג)	6
"אֶל-יִצְחָק " (שמות ו, ג)	6
וְאֶל-יַעֲקֹב (שמות ו, ג)	7
בְּאֵל שַׁדָּי וּשְׁמִי השם לֹא נוֹדַעְתִּי... (שמות ו, ג)	8
למה אמר וידבר ה' אל משה...	9
וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת מִצְרַיִם (שמות ו, ו)	10
ט וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... (שמות ו, ט)	11
וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי-אֲנִי השם בִּנְטֹתִי אֶת-יָדִי... (שמות ז, ה)	11
הֵן אֲנִי עֲרַל שְׂפָתַיִם וְאֵיךְ יִשְׁמַע... (שמות ו, ל)	11
וַיֹּאמֶר השם אֶל-מֹשֶׁה רְאֵה נְתַתִּיךָ אֱלֹהִים... (שמות ז, א–ב)	12
דם	13
בָּבְּאֲבֹתֵיאֵינָךְ מְשַׁלֵּחַ אֶת-עַמִּי-הִנְנִי מַשְׁלִיחַ בְּךָ... (שמות ח, יז–יח)	13 14
ערוב	14
וְשַׂמְתִּי פְדֻת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמֶּךָ... (שמות ח, יט)	14
י וַיִּקְחוּ אֶת-פְּיחַ הַכִּבְשָׁן וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי... (שמות ט, י–יב)	15
שחין	15
יד כִּי בַפַּעַם הַזֹּאת אֲנִי שֹׁלֵחַ... (שמות ט, יד–טו)	16
יח הִנְנִי מַמְטִיר כָּעֵת מָחָר בָּרָד... (שמות ט, יח–כא)	17
כב וַיֹּאמֶר השם אֶל-מֹשֶׁה נְטֵה אֶת-יָדְךָ... (שמות ט, כב–כו)	17
ארבה	18
וַיַּחְדְּלוּ הַקֹּלוֹת וְהַבָּרָד וּמָטָר לֹא-נִתַּךְ אָרְצָה (שמות ט, לג)	18

בס"ד

פרשת וארא

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי.

פרשת וארא

ב וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים, אֶל-מֹשֶׁה; וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אֲנִי השם. ג וָאֵרָא, אֶל-אַבְרָהָם אֶל-יִצְחָק וְאֶל-יַעֲקֹב–בְּאֵל שַׁדָּי; וּשְׁמִי השם, לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם. ד וְגַם הֲקִמֹתִי אֶת-בְּרִיתִי אִתָּם, לָתֵת לָהֶם אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן–אֵת אֶרֶץ מְגֻרֵיהֶם, אֲשֶׁר-גָּרוּ בָהּ. ה וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי, אֶת-נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מִצְרַיִם, מַעֲבִדִים אֹתָם; וָאֶזְכֹּר, אֶת-בְּרִיתִי. ו לָכֵן אֱמֹר לִבְנֵי-יִשְׂרָאֵל, אֲנִי השם, וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת מִצְרַיִם, וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבֹדָתָם; וְגָאַלְתִּי אֶתְכֶם בִּזְרוֹעַ נְטוּיָה, וּבִשְׁפָטִים גְּדֹלִים. ז וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם, וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים; וִידַעְתֶּם, כִּי אֲנִי השם אֱלֹקֵיכֶם, הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם, מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרָיִם. ח וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם, אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת-יָדִי, לָתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב; וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מוֹרָשָׁה, אֲנִי השם. ט וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן, אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְלֹא שָׁמְעוּ, אֶל-מֹשֶׁה, מִקֹּצֶר רוּחַ, וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה. {פ}

שמות ו, ב–ט

ב וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים, אֶל-מֹשֶׁה; וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אֲנִי השם. ג וָאֵרָא, אֶל-אַבְרָהָם אֶל-יִצְחָק וְאֶל-יַעֲקֹב–בְּאֵל שַׁדָּי;

שמות ו, ב–ג

שאלות שעולות מפסוק זה:

- **מדוע כתוב "וידבר" ?**
- **מדוע "כתוב "ויאמר" ?**
- **מדוע מופיעים בפסוק 2 שמות של הקב"ה, "אלוקים" ו"השם" ובפסוק הבא שם נוסף "שדי" ?**
- **מדוע מזכיר את שמות שלושת האבות ?**

נזכיר את דבריו של רבינו חיים בן עטר שזכותו תעמוד לעם ישראל ויבקש רחמים עלינו עם כל הצדיקים, שהשם יגאל אותנו גאולת עולמים מהגלות הקשה והמרה הזאת. גלות שהיא קשה גם פיזית וגם רוחנית.

הוא מבאר כך, בפרשה הקודמת משה רבינו מדבר עם הקב"ה בתקיפות, "מדוע הריעות לעם הזה" ? למה זה שלחתני ? ...." משה בצדקנותו וענוותנותו חשב שכולם ענווים כמוהו. הלך אצל פרעה, אמר לו ה' שלח אותי שלח עמי ויעבדוני. ופרעה מתחיל לצעוק עליו. ותכבד העבודה. וישראל כועסים על משה. משה רבינו ראה שכל מה שהוא עשה יצא להיפך. אז היה בסערת רוחות. הוא רחמן גדול על ישראל. הקב"ה השיב לו קשות על זה שאמר לקב"ה "למה הריעות לעם הז". אומר האור החיים הקדוש, שהקב"ה הראה למשה רבינו גם פנים שוחקות וגם פנים זועפות. נכון שצריך להיות בשעת התפילה בשמחה, אבל צריך להיות גם עם מורא שמיים. זאת אומרת שהקב"ה דבר עם משה הן במידת הדין ("וידבר") והן במידת

הרחמים ("ויאמר"). מדוע הקב"ה מדבר אל משה בשתי המידות, הן במידת הדין והן במידת הרחמים ? שימו לב, זה דבר מדהים. אין למעלה הבדל בין מידת הדין למידת הרחמים. מידת הרחמים היא מידת הדין. מידת הדין היא מידת הרחמים. נסביר מה זה. הצדיקים מהפכים מידת הדין למידת הרחמים. אם לצדיק יש פיסת לחם יבשה לאכול הוא שמח. אם הוא מקבל מכה, או ייסורים או איזה חולי, אומר לקב"ה תודה רבה. תודה רבה שלא היה יותר קשה. הרשע, מרב הקנאות שלו, אם הרוויח 100,000 דולר מתחיל להתעצבן מדוע לא הרוויח חצי מיליון דולר. קבל מיליון דולר כועס למה לא שני מיליון דולר. אז אצל הרשע מידת הרחמים היא מידת הדין. הרשע עושה להיפך. ידוע שבאותו הדבר שהקב"ה מכה, בו הוא מרפא. ידוע שהפרשה שלנו יש בה מכות על מצריים. אח"כ בפרשה הבאה יש עוד 3 מכות. כשהיה הקב"ה מכה את המצרים באותה מכה נתן ליהודים. מדוע נתן הקב"ה מכת דם ? מפני שממנה העשירו ישראל. כל מכה נמשכה שבעה ימים. חוץ מחושך שחילק הקב"ה את המכה. 3 ימים חושך רגיל, 3 ימים "וימש חושך" והיום השביעי שמר אותו לליל שביעי של פסח. יוצא איפוא, שבמה שהיכה את המצרים ריפא את ישראל. כיצד הקב"ה ריפא ? היה המצרי שותה מים, מרק הכל נעשה דם. רוצה המצרי לשתות מאותה צלחת של היהודי נעשה חצי צלחת דם חצי צלחת מים. רק כאשר שילם המצרי ליהודי היה יכול לשתות מים. כך העשירו ישראל. מה שלמצרי היה בכי ליהודי היתה שמחה. על זה כתב דוד המלך בתהלים, "מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות". מה זה "כושרות" ? הגמרא אומרת, בכי ושירות. המצרים בוכים והיהודים שרים. לכן כתוב "וידבר" ו"ויאמר". "וידבר" זה ביחס למצרים ו"ויאמר" זה לישראל. ב וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים, אֶל-מֹשֶׁה-שם אלוקים (דין) אל המצרים. וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אֲנִי השם (רחמים)-שם השם רחמים לישראל. ההנהגה שמכה היא ההנהגה שמרפאה את ישראל.

> ג וָאֵרָא, אֶל-אַבְרָהָם אֶל-יִצְחָק וְאֶל-יַעֲקֹב–בְּאֵל שַׁדָּי;
>
> שמות ו, ג

◆ **מדוע פירט את שמות שלושת האבות ?**

לכל אב את המעלה שלו. אומר הקב"ה, לאברהם לבד הייתי מושיע את ישראל. אברהם היה האיש הראשון שהכיר את הקב"ה בעולם מבלי שהתגלה לו השם. אברהם אבינו עבר עשרה נסיונות ועמד בכולם.

> "אֶל-יִצְחָק "
>
> שמות ו, ג

גם ליצחק היה הקב"ה מושיע את ישראל. יצחק היה גיבור חיל. בגיל 37 הושיט את צווארו לאביו "אבא עוקדני יפה כי צעיר אני שמא אזוז ותפגם הסכין והקרבן יפסל". מי עושה דבר כזה ? בא השטן בדמות איזה רבי זקן ואומר ליצחק, לאן אתה הולך ? ענה לו להר המוריה. אמר לו השטן, תדע "אבא שלך הולך לשחוט אותך. אבא שלך השתגע. כל עם ישראל צריך לצאת ממך, ואתה הולך להפסיד את זה." עונה לו יצחק, אם יגיד לי אבי להיסקל אסקל, ואם יגיד לי אבי להישרף אשרף. כך היה יצחק אבינו. מכיוון שהיתה ליצחק כזו מסירות נפש נגלה השם אליו.

עוד הסבר "אֶל-יִצְחָק ".

"וארא" גימטריה יצחק.

יצחק אבינו היה האב היחיד שלנו שלא נהנה מהמצרים. ומה הקשר ? יצחק היה ישחק ש'- בגימטריא 300. צ' של יצחק בגימטריא 90. 300-90=210. כמה שנים ירדו משעבוד מצרים ? 210. יצחק תרם משמו כדי שישראל יסבלו פחות במצריים. אסור לקצר שמו של אדם. "וארא" גימטריא יצחק.

הסבר נוסף "אֶל-יִצְחָק ".

"ויאהב יצחק את עשיו". יצחק היה מידת הגבורה-פחד מה' יתברך. עשיו מאיים עלינו כל פעם. אנו נמצאים כעת בגלות אדום. אם היתה מנוחה לא היינו מבקשים משיח. הקב"ה השאיר את עשיו כדי לרדות בנו. כמה מסגדים יש בירושלים. איזו גלות קשה.

> וְאֶל-יַעֲקֹב
>
> שמות ו, ג

אברהם יצא ממנו ישמעאל. יצחק אבינו יצא ממנו עשיו. אבל יעקב אבינו, עליו השלום. מיטתו שלמה. לא יצא ממנו בן אחד פסול. לכן אהב אותו הקב"ה. "ואוהב את יעקב ואת עשיו שנאתי". למה ? כי לעשיו היו הורים צדיקים ועשה להוריו כזה צער. יצחק איבד את מאור עיניו מהעשן של העבודה זרה שהקריבו הנשים שלו. יעקב אבינו כל בניו צדיקים. לכן כתוב "ואל יעקב". בתוספת האות ו'.

> **בְּאֵל שַׁדָּי; וּשְׁמִי השם, לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם.**
>
> שמות ו, ג

◆ **מה פירוש בְּאֵל שַׁדָּי ?**

זה שם שיש בו קצת דין. "די". גבול. הקב"ה ושמו זה אותו דבר. אסור להגות את שם השם.

הכהן הגדול היה אומר את שם השם המפורש בבית המקדש ביום הכיפורים. כשהיו יוצאים משם היה משתכח מהם. רבי טרפון היה כהן. עלה לבית המקדש לברך את העם ושמע את הכהן הגדול מברך. היה שם כהן אחד, ר' פנחס שמו, והוא היה האחרון שהיה בקיא בשם המפורש. הוא בקש שיביאו אליו מישהו שילמד אותו את השם המפורש. הביאו לו והוא בדק אותו וניסה להכעיס אותו 7 פעמים ולא כעס 7 פעמים. מדוע בדק אותו ? יש סכנה שיהיה חילול השם כאשר ישתמש בשם המפורש בשעת כעס.

המשיך לבדוק אותו.

לקחת מתנות מימיך ? הכוונה היא למתנות כהונה. 24 מתנות כהונה, זרוע לחיים קיבה... אמר לו פעם אחת לקחתי שידעו שאני כהן. אמר לו "לך" ולא למד אותו. וזהו מימיו לא ידעו את השם המפורש.

ר' פנחס היה חסיד גדול והיה עובד את ה' יום ולילה. פנחס זה אשתו היתה רחל והיתה עקרה. לילה אחד בכתה והוא אמר לה אם יוולד בן, ימות קטן. אמרה לו אתה צודק. לילה נוסף בכתה שוב. אתה יודע מה אני רוצה ללדת. התפלל עליה, נפקדה וילדה בן. ואיך שנולד אמר איך נראה הרקיע ? ומה עושים המלאכים ? כל השכנים באו. ומעל הרקיע יש עוד רקיע, ויש מלאך ששמו כך וכך ועלה עד הרקיע השביעי ואז אמר אני רואה כסא מפואר עם המרכבה ומעל הכסא יושב מלך רם ונשא. בא להגיד את שמו של המלך אמר לו אביו "שתוק"! ומאז הוא לא מדבר.

נעשה אילם. אשתו התחננה לבעלה שיתפלל עליו שידבר ואז הוא התחיל לדבר על הגלויות. זה נכתב בספר שנקרא "לשונות הילד". והוא קבור בכפר בגליל ר' פנחס ובנו נחמן חטופה.

למה אמר וידבר ה', אל משה ?

אמרת "למה הריעות" התוצאה "יהושוע מכניסם". שאלו למה עונש ? הרי משה עשה זאת מתוך אהבת ישראל. הוא היה משבט לוי ומבית פרעה אז הוא אמר "למה הריעות" מתוך אהבתו לישראל. "למה זה שלחתני ? והצל לא הצלת את עמך ?" למה מגיע לו עונש ? בפרשת "כי תשא", משה שואל, "למה ה' יחר אפך בעמיך ? וינחם ה' על הרעה." אז מה העניין ? **וינחם** זה לעתיד ! אבל ב"למה הריעות" זה היה לעבר. אז מה התועלת ?

למשה זה לא עונש. אלא שלא יראה בסבל ישראל. ואם היה כעת בגלות הזאת אוי ואבוי כמה מיסים, אנשים בלי בתים, כמה חולים, כמה צער, כמה סבל. ה' ישמור.

מפני מה נסתתר קברו של משה ? כי ישראל היו הולכים אליו ומבקשים ואז היתה מגיעה הגאולה בצורה לא טבעית. הוא היחיד שהקבר שלו הסתתר. משה, אתה רחמן גדול אתה לא יכול לראות את ישראל סובלים.

הקב"ה אמר למשה אני לא יכול להפר 2 הבטחות:

א. שאתה לא תכנס לארץ.

ב. שימותו ישראל.

ענה לו משה: "ימות משה ואלף כמוהו ואל יאבד אחד מישראל."

אברהם אבינו בא לקבור את שרה ואין לו כסף והוא צריך לדבר עם עפרון כשמתו מוטל לפניו. יצחק אבינו סבל מהפלישתים. יעקב כמה צרות היו לו ולא דבר. "אתה

פעם ראשונה שלחתי אותך וחזרת עם טענות". אז מה התשובה? האבות לא דברו כי זה להם עצמם. אישי. אבל משה אבינו דבר כי זה על עם ישראל. והוא לא יכול לסבול.

> **וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת מִצְרַיִם**
>
> שמות ו, ו

הרי ברור שהם סובלים.

"סבלות" זה הכי קשה. החולה יודע שהוא חולה והוא צועק יש תקווה שיבריא. אבל כשהוא לא רוצה להתפלל על עצמו זה סכנה.

היה מלך שהיה לו בן שעשה דברים לא טובים. ומה שניסה לעשות איתו לא הולך. יום אחד התייעץ עם אחד השרים שלו והוא הציע לו לשים אותו באי עם חליל רועים ולחם. ככה לא יהיה לו עם מי לריב. שבע שנים היה רועה צאן. המלך התגעגע לבן שלו. ניקו את הדרכים, ניקו את הכבישים, אספו את העצים והכינו את הכפר לביקור המלך. המלך הגיע. עשו סעודה וכל אחד בקש מהמלך מה שהוא רוצה. ראש הכפר בקש ואנשים בקשו דברים שהם רוצים מהמלך. המלך שואל את הבן שלו, מה הוא רוצה ? אמר הבן אני רוצה ילקוט חדש. התחיל המלך לבכות למה אתה לא מבקש שאחזיר אותך אלי.

הבן חולה !

זה בא לכותל ומבקש מזדה יד שניה. ההוא מבקש בית, השלישי רוצה משכורת יותר טובה, ושמנהל הסניף יתן לו אשראי. תבקשו שאני אחזיר אתכם לציון לירושלים. מה שנורא הוא שבני ישראל כבר היו מוכנים לסבול את הסבל שמצרים עושים להם. "אתם לא מודעים לכך שאתם בגלות".

> **ט וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן, אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְלֹא שָׁמְעוּ, אֶל-מֹשֶׁה, מִקֹּצֶר רוּחַ, וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה.**
>
> שמות ו, ט

קוצר רוח- שהם מקבלים את כל הצרות ומוכנים להישאר איתם.

הסבר נוסף, רוחם קצרה מכיוון שלא היתה בהם תורה. שאין תורה אין מה שינחם אז העבודה קשה.

הרלב"ג אומר שלמשה היה קוצר רוח. הרי הוא היה לוי ולכן לא בנה אפילו לבנה אחת. קוצר הרוח של משה היה שהוא לא היה יכול לסבול ולראות את הסבל של ישראל.

> **וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי-אֲנִי השם, בִּנְטֹתִי אֶת-יָדִי עַל-מִצְרָיִם; וְהוֹצֵאתִי אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מִתּוֹכָם.**
>
> שמות ז, ה

פרעה היה כופר בהשם בשלושה דברים:

- חס ושלום, אין אלוקים. "מי השם שאשמע בקולו".
- חס ושלום, יש אלוקים טוב ויש אלוקים רע. גם יתרו טעה בזה.
- חס ושלום, השם עזב את העולם, וכעת מותר לעשות מה שרוצים.

> **הֵן אֲנִי, עֲרַל שְׂפָתַיִם, וְאֵיךְ, יִשְׁמַע אֵלַי פַּרְעֹה**
>
> שמות ו, ל

הלשון של משה היתה שרופה. הוא היה גם "כבד פה" וגם "כבד לשון".

אומר רש"י, זה אחד מ"קל וחומר" שיש בתורה. כל יהודי, איזה שיהיה, אם תצליח להדליק את הניצוץ היהודי שלו זה קל, אבל גוי כמה שתדבר זה אל הקיר. אצל הגויים יש חיצוניות. אצל ישראל יש פנימיות.

ערל שפתיים, לא יכול לאמר אותיות בומ"פ.

אונקלוס באר "כבד פה" ו"כבד לשון" "יקיר מלל". יקיר זה יקר. יקר מלשון כבד. מה זה יקר ? מי שיש לו הרבה זהב אז הוא כבד. משה רבינו, דיבורו יקר. היה סופר את האותיות שמוציא מהפה. לא מוציא שום אות לחינם. לא מפזר סתם הבטחות.

> וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה, רְאֵה נְתַתִּיךָ אֱלֹהִים לְפַרְעֹה; וְאַהֲרֹן אָחִיךָ, יִהְיֶה נְבִיאֶךָ. ב אַתָּה תְדַבֵּר, אֵת כָּל-אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָּ; וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יְדַבֵּר אֶל-פַּרְעֹה, וְשִׁלַּח אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ.
>
> שמות ז, א–ב

משה ואהרון היו כמו שני נזמים זוג עגילים. זוג עגילים עם שתי אבנים יקרות.

היה יהודי אחד סוחר יהלומים. היה לו יהודי אחד שעובד איתו באחוזים. יום אחד היה לו זוג נזמים עם אבן אחלמה, שמה אחלמה שמי ששם אותה עליו רואה חלומות טובים שמתגשמים. והוא נושא חן בעיני רואיו. זה עולה 2000 דינרים. אתה לא מוכר פחות מ 2000. שמר אותם ונסע לסלוניקי ולרומא. שם רצו לקנות את התכשיטים, והוא הציג את הנזמים. והנה רק אחד יש. כמה שחיפש לא מצא. יום שלם ומחפש. אין. אי אפשר לקנות אחד. חזר ואמר לבעל הבית אבד לי. בעל הבית דרש את העלות של הזוג, כי אין ערך לאחד. התווכחו ופנו לרב. ואז הלכו לפוסק הדור.

כל חכם הביא מקורות. הפוסק פסק 1500 תשלם. 2 האבנים היו בנזמים היו מאד נדירות. לכן, זה עוד יותר יקר. משה רבינו הרגיש שהבן זוג שלו זה אהרון. ואהרון הרגיש שמשה זה הבן זוג שלו.

התחילו 10 מכות.

דם

ממכת דם העשירו ישראל גם דם וגם מטבעות. המטבעות היו מזהב אדום. זה זהב יקר מאד. הגוי שותה דם היהודי מים.

מרק ליהודי מרק לגוי דם. על כל כפית מרק 10 דולר אז מזה העשירו ישראל. כמה קשה עניות ? יותר מ 50 מכות.

צפרדע

7 ימים היו מקרקרים, למה קבלו אותה המצרים כי לא היו נותנים לישראל להתפלל.

דוד המלך כתב את ספר התהלים ולרגע אחד זחה דעתו עליו, שלא כל אחד זוכה לכתוב 150 מזמורי שירה.

ואז הגיעה הצפרדע ואמרה לו "באותה שעה נזדמנה לו צפרדע אחת, ואמרה לו, דוד אל תזוח דעתך עליך, שאני אומרת שירות ותשבחות יותר ממך.

ולא עוד אלא כל שירה שאני אומרת ממשלת עליה שלושת אלפים משלים, שנאמר וידבר שלושת אלפים משל ויהי שירו חמישה ואלף." אז מה אומרת הצפרדע???? צפרדע אומרת: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:"

כִּי אִם-אֵינְךָ, מְשַׁלֵּחַ אֶת-עַמִּי–הִנְנִי מַשְׁלִיחַ בְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעַמְּךָ וּבְבָתֶּיךָ,

אֶת-הֶעָרֹב; וּמָלְאוּ בָּתֵּי מִצְרַיִם, אֶת-הֶעָרֹב, וְגַם הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר-הֵם עָלֶיהָ.
יח וְהִפְלֵיתִי בַיּוֹם הַהוּא אֶת-אֶרֶץ גֹּשֶׁן, אֲשֶׁר עַמִּי עֹמֵד עָלֶיהָ, לְבִלְתִּי
הֱיוֹת-שָׁם, עָרֹב–לְמַעַן תֵּדַע, כִּי אֲנִי השם בְּקֶרֶב הָאָרֶץ.

שמות ח, יז–יח

ערוב

הערוב בא מבחוץ. הוא לא היה פה. אבל הצפרדעים באו מהיאור. צפרדע אחת עלתה ושהיכו אותה יצאו ממנה 1000. ושהיכו אותם שוב יצאו עוד 1000 צפרדעים. כשהיה המצרי יושב לאכול פיתה, בכל פיתה היו 3 צפרדעים. האוכל, הארונות הכל צפרדעים. הקב"ה הביא את הערוב כדי שיאכלו את המצרים. עם הערוב הגיעו כל היתושים והזבובים שבעולם.

וְשַׂמְתִּי פְדֻת, בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמֶּךָ; לְמָחָר יִהְיֶה, הָאֹת הַזֶּה.

שמות ח, יט

פדות חסר ו', חסרה הגאולה.

שלוש מקומות כתוב פדות בתנ"ך:

- גלות של אדם בהדמותו לגויים.
- יש פדות בין הישראלים. מתחבר עם אנשים חוטאים. פדות שלח לעמו, להגאל מתוך ישראל שרודפים את הדת.
- והפדות השלישית זה השעבוד של האדם לעצמו לתאוות שלו, וארבה עימו פדות.

> **י וַיִּקְחוּ אֶת-פְּיחַ הַכִּבְשָׁן, וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי פַּרְעֹה, וַיִּזְרֹק אֹתוֹ מֹשֶׁה, הַשָּׁמָיְמָה; וַיְהִי, שְׁחִין אַבַעְבֻּעֹת, פֹּרֵחַ, בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה. יא וְלֹא-יָכְלוּ הַחַרְטֻמִּים, לַעֲמֹד לִפְנֵי מֹשֶׁה–מִפְּנֵי הַשְּׁחִין: כִּי-הָיָה הַשְּׁחִין, בַּחַרְטֻמִּם וּבְכָל-מִצְרָיִם. יב וַיְחַזֵּק השם אֶת-לֵב פַּרְעֹה, וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם:**
>
> שמות ט, י–יב

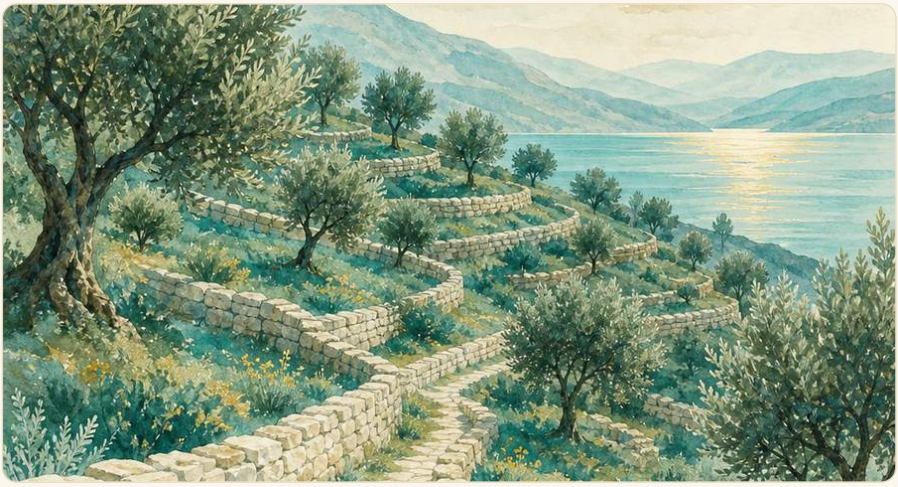
> **שחין**

הרמב"ן הקשה קושיה מדהימה "ויחזק ה' את לב פרעה" דווקא בשחין.

בכל המכות היו החרטומים מחזקים אותו שלא ישחרר, כשהיתה מכת שחין פרעה לא יכל לראות אותם ונשאר לבד. כתוצאה מכך, הוא יכל להישבר ולהכנע ולכן הקב"ה התערב.

יד כִּי בַפַּעַם הַזֹּאת, אֲנִי שֹׁלֵחַ אֶת-כָּל-מַגֵּפֹתַי אֶל-לִבֶּךָ, וּבַעֲבָדֶיךָ,
וּבְעַמֶּךָ--בַּעֲבוּר תֵּדַע, כִּי אֵין כָּמֹנִי בְּכָל-הָאָרֶץ. טו כִּי עַתָּה שָׁלַחְתִּי אֶת-יָדִי,
וָאַךְ אוֹתְךָ וְאֶת-עַמְּךָ בַּדָּבֶר; וַתִּכָּחֵד, מִן-הָאָרֶץ.

שמות ט, יד–טו

רש"י אומר, שבשר אותו על מכת בכורות. מה הקשר בין ברד לבכורות ? איך בברד מכת בכורות ? ברד זה טבת. אז בא נכדו רבינו תם, וכתב פירוש יפה מאד. " וְהַפִּשְׁתָּה וְהַשְּׂעֹרָה, נִגָּפָה: כִּי הַשְּׂעֹרָה אָבִיב, וְהַפִּשְׁתָּה גִּבְעֹל. לב וְהַחִטָּה וְהַכֻּסֶּמֶת, לֹא נֻכּוּ: כִּי אֲפִילֹת, הֵנָּה.." בתחילת האביב הפשתה והשעורים צומחים. החיטה והכוסמת בסוף. הפשתה והשעורים הם הבכורות של הדגן. ומה עשה הברד הכה הכל. לא השאיר עשב. הברד היכה את הבכורות של הדגן.

יח. הִנְנִי מַמְטִיר כָּעֵת מָחָר, בָּרָד כָּבֵד מְאֹד, אֲשֶׁר לֹא-הָיָה כָמֹהוּ בְּמִצְרַיִם, לְמִן-הַיּוֹם הִוָּסְדָה וְעַד-עָתָּה. יט וְעַתָּה, שְׁלַח הָעֵז אֶת-מִקְנְךָ, וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר לְךָ, בַּשָּׂדֶה: כָּל-הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר-יִמָּצֵא בַשָּׂדֶה, וְלֹא יֵאָסֵף הַבַּיְתָה–וְיָרַד עֲלֵהֶם הַבָּרָד, וָמֵתוּ. כ הַיָּרֵא אֶת-דְּבַר השם, מֵעַבְדֵי פַּרְעֹה–הֵנִיס אֶת-עֲבָדָיו וְאֶת-מִקְנֵהוּ, אֶל-הַבָּתִּים. כא וַאֲשֶׁר לֹא-שָׂם לִבּוֹ, אֶל-דְּבַר השם וַיַּעֲזֹב אֶת-עֲבָדָיו וְאֶת-מִקְנֵהוּ, בַּשָּׂדֶה. {פ}

שמות ט, יח–כא

כב וַיֹּאמֶר השם אֶל-מֹשֶׁה, נְטֵה אֶת-יָדְךָ עַל-הַשָּׁמַיִם, וִיהִי בָרָד, בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם: עַל-הָאָדָם וְעַל-הַבְּהֵמָה, וְעַל כָּל-עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה–בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם. כג וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת-מַטֵּהוּ, עַל-הַשָּׁמָיִם, וַהשם נָתַן קֹלֹת וּבָרָד, וַתְּהַלַּךְ אֵשׁ אָרְצָה; וַיַּמְטֵר השם בָּרָד, עַל-אֶרֶץ מִצְרָיִם. כד וַיְהִי בָרָד–וְאֵשׁ, מִתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַבָּרָד: כָּבֵד מְאֹד–אֲשֶׁר לֹא-הָיָה כָמֹהוּ בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם, מֵאָז הָיְתָה לְגוֹי. כה וַיַּךְ הַבָּרָד בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם, אֵת כָּל-אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה, מֵאָדָם, וְעַד-בְּהֵמָה; וְאֵת כָּל-עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה הִכָּה הַבָּרָד, וְאֶת-כָּל-עֵץ הַשָּׂדֶה שִׁבֵּר. כו רַק בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן, אֲשֶׁר-שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל–לֹא הָיָה, בָּרָד.

שמות ט, כב–כו

מצרים היתה מלאה עבודה זרה.

העבודה זרה שלהם הבקר והצאן. אסור להתפלל איפה שיש עבודה זרה. אל תתפלל לכיוון של הצלב אפילו אם זה בניגוד לכיוון בית המקדש. משה רבינו לא יכל להתפלל בגלל העבודה זרה. משה רבינו היה יוצא מהעיר כדי להתפלל.

וישראל צלו את הכבש והשאירו אותו שלם עם העצמות ו"תזרקו את זה בחוץ" והמצרים רואים שהאלוהים שלהם שרוף.

ארבה

הארבה היה שומר שבת.

האריה לא שמר שבת.

◆ מאיפה למדנו ?

וינח ביום השביעי, הארבה בשבת לא עבד. השבת מוכיחה שיש השם בעולם. הערב רב לא יכולים לסבול שבת. גם פרעה לא יכל לסבול את הקודש של השבת.

שום אומה בעולם לא שומרת שבת רק אנחנו. המוסלמים יום שישי והנוצרים יום שבת.

> וַיַּחְדְּלוּ הַקֹּלֹת וְהַבָּרָד, וּמָטָר לֹא-נִתַּךְ אָרְצָה.
>
> שמות ט, לג

בעל הטורים כותב, "ויחדלו לבנות עיר".

◆ מה הקשר ?

מכיוון שיש בצרפת אנטישימיות אתה רואה עליה מצרפת. ובונים את ארץ ישראל.

ההארה של פסח מתחילה מהשבת הזו כי כבר בפרשה הזו מוזכרות המכות.

הגמרא אומרת במסכת חולין, יש עוף ששמו רחם. הוא מביא רחמים. לפני שבא הגשם תראה את העוף הזה מגיע ולמחרת גשם. אם העוף הזה עומד על רגל אחת ושורק מיד יבוא המשיח.

יראו עינינו וישמח ליבנו. שהקב"ה יגאל אותנו גאולת עולמים. שהקב"ה יגזור עליכם גזירות טובות.

✦ ✦ ✦

לעילוי נשמת יקירנו האהוב

אפרים שמעון (אפי) אריאל ז"ל

בן עוזיהו מרדכי וסיגל

שייבדלו לחיים טובים וארוכים

ת.נ.צ.ב.ה

יהי זכרו ברוך.

הסודות להצלחה שלך

לתת, לאהוב, לצמוח

www.yoursuccesstoolbox.com

סרקו לאתר

לכל החוברות באתר